

Eswatini: Hoe een koning elk jaar opnieuw mag trouwen.

Voor de eerste keer sinds de start van deze site ga ik in op een verzoek. Een aantal jaar geleden was mijn vader op safari in Zuid-Afrika, maar hij bezocht tijdens zijn reis ook een aantal dagen Eswatini, het voormalige Swaziland. Hij was vooral verrast door het bijzondere en extravagante leven van de koning van Eswatini, Mswati III.

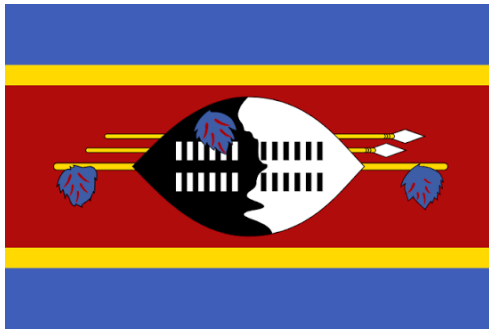
De koning van Eswatini heeft een bijzondere positie binnen het land en staat bovendien bekend om zijn polygame huwelijkstraditie. Maar nog opvallender is misschien wel de jaarlijkse Umhlanga, ook wel de *Reed Dance* genoemd. Tijdens deze acht dagen durende ceremonie komen tienduizenden ongehuwde en kinderloze meisjes en jonge vrouwen uit verschillende delen van het land samen. Ze verzamelen riet, brengen dit naar de koninklijke residentie en dansen vervolgens voor de koninklijke familie.

De ceremonie heeft een lange culturele geschiedenis en is voortgekomen uit oudere Swazi-tradities. Het evenement draait onder andere om het behouden van tradities, solidariteit tussen vrouwen en het benadrukken van kuisheid. Het riet dat de deelnemers verzamelen wordt bovendien gebruikt voor het onderhoud van de koninklijke residentie van de koningin-moeder.

Toch is de Umhlanga vooral bekend geworden vanwege de bijzondere relatie met de koninklijke familie en de mogelijkheid dat de koning tijdens de festiviteiten een vrouw als toekomstige echtgenote kiest. Dat roept natuurlijk allerlei vragen op. Hoe is deze traditie ontstaan? Wat houdt de Umhlanga precies in? Waarom nemen jaarlijks tienduizenden jonge vrouwen deel aan deze bijzondere ceremonie? En welke rol speelt koning Mswati III hierin?

In dit artikel gaan we verder in op deze vragen en duiken we in de geschiedenis, cultuur en bijzondere monarchie van Eswatini.

Vlag Eswatini. Bron: wikipedia.org

Het begin van Eswatini

Eswatini is een land dat wordt omringd door de buurlanden Zuid-Afrika en Mozambique. Hoewel archeologische vondsten lijken terug te gaan tot ongeveer 10.000 jaar geleden, werd het gebied in de 18e eeuw bevolkt door de zogenoemde Swazivolken, vandaar de vroegere naam Swaziland.

Tijdens de koloniale periode hadden de Britten de macht in Eswatini. Vandaar dat Engels nog altijd een officiële taal is naast de Swazitaal. Eswatini verkreeg tijdens de Conventie van Pretoria in 1881 op papier een vorm van onafhankelijkheid. In de praktijk verstootten de Britten in 1889 echter de toenmalige koning, Dlamini IV.

Na uiteindelijk deel te zijn geweest van Zuid-Afrika, verkreeg Eswatini op 6 september 1968 officieel zijn onafhankelijkheid van de Britten. Vijftig jaar later, in 2018, veranderde het land zijn naam van Swaziland naar Eswatini. Swaziland was volgens de regering een Europese benaming die verwees naar het Swazivolk, terwijl Eswatini de traditionele naam van het land is. Met deze naamsverandering wilde het land zijn Afrikaanse identiteit sterker benadrukken.

Ligging Eswatini. Bron: wikipedia.org

Umschwasho vs Uhmlanga

Nu we het verleden van Eswatini kort hebben besproken, gaan we ons richten op het ritueel van de Umhlanga. Zoals eerder vermeld, woonde in de 18e eeuw het Swazivolk in het gebied dat nu Eswatini is. Zij hadden een andere traditie, genaamd de Umschwasho.

De Umschwasho was een kuisheidsritueel van de Swazibevolking. Het was bedoeld om de maagdelijkheid en morele waarden van jonge vrouwen te vieren en te stimuleren. Het ritueel is vernoemd naar de kwastjes die door de vrouwen werden gedragen. Minderjarige meisjes droegen blauw-gele kwastjes, terwijl meerderjarige vrouwen rood-zwarte kwastjes droegen.

De minderjarigen mochten tijdens dit ritueel geen contact hebben met mannen. De meerderjarige vrouwen mochten wel contact hebben met mannen, maar mochten geen seksuele handelingen met hen verrichten. Wanneer deze regels werden overtreden, moest de man of het meisje een boete in de vorm van een koe aan het stamhoofd betalen.

De huidige koning, Mswati III, stelde deze traditie in 2001 opnieuw in om het aantal hiv- en aidsbesmettingen terug te dringen. In 2005 werd uiteindelijk voorgoed afscheid genomen van het traditionele Umschwasho-ritueel.

Koning Mswati III, huidige koning van Eswatini. Bron: wikipedia.org

De Umhlanga (Rietdansceremonie) werd in de jaren 40 van de vorige eeuw geïntroduceerd door de toenmalige koning Sobhuza II en

moderniseerde het eerdergenoemde Umschwasho-ritueel. De Umhlanga vindt elk jaar plaats tussen het einde van augustus en het begin van september. Het ritueel duurt acht dagen en vindt plaats in het koninklijke dorp Ludzidzini, de thuisbasis van de koninklijke familie. Vanuit het hele land komen vrouwen uit verschillende stammen naar Ludzidzini, waarbij sommigen hopen dat de koning hen uiteindelijk als echtgenote zal kiezen.

Tijdens de eerste dagen van het ritueel komen alle vrouwen naar Ludzidzini met riet. Dit riet wordt gesneden en voorbereid, zodat het gebruikt kan worden om eventuele schade aan de huizen in het koninklijke dorp te herstellen.

Na een dag rust maken de vrouwen zich klaar door hun traditionele kleding aan te trekken. Deze bestaat onder andere uit een kralenketting, enkelbanden die geluid maken, een rok en een sjerp. Als iemand deel uitmaakt van de koninklijke familie, wordt er een rode verenkroon gedragen, zodat zij op ieder moment herkenbaar zijn. Kapmessen worden gedragen als symbool van de maagdelijkheid. Na een parade richting het koninklijke paleis wordt er ook een traditionele dans opgevoerd door de vrouwen die deelnemen aan de Umhlanga.

Het doel van de Umhlanga is onder andere om de koningin-moeder en het koninklijke dorp te helpen, maar ook om de traditionele rietdans uit te voeren en de kuisheid van de deelnemende vrouwen te benadrukken en te vieren.

Tijdens of na het acht dagen durende ritueel kan de koning in theorie een nieuwe vrouw kiezen uit de duizenden vrouwen die aanwezig zijn. De koning heeft zelf al meerdere vrouwen en kan er bovendien voor kiezen om een jaar geen nieuwe vrouw te nemen. De Umhlanga wordt daardoor ook regelmatig in verband gebracht met de mogelijkheid dat de koning opnieuw trouwt.

Dit soort polygame koninklijke tradities zijn in de huidige wereld bijzonder zeldzaam. Juist daardoor trekt de Umhlanga tegenwoordig ook veel belangstelling van toeristen en draagt de ceremonie bij aan de bekendheid van Eswatini.

Dochters van Mswati III hier te zien door de rode verenkroon die meedoen aan de Uhmlanga in 2006. Bron: wikipedia.org

Armoede

Maar waarom zouden zoveel vrouwen meedoen aan dit ritueel, wetende dat ze in een polygame relatie terecht zouden kunnen komen? Monogamie wordt namelijk in veel culturen gezien als beschaafder en liefdevoller. Waarom zouden deze vrouwen dan toch deelnemen?

Het huwelijk met de koning is ten eerste niet het belangrijkste onderdeel van wat er tijdens de acht dagen van het ritueel gebeurt. Het helpen van de koningin-moeder en het uitvoeren van de rietdans zijn veel belangrijker. Ook het vieren en koesteren van de maagdelijkheid van deze vrouwen wordt binnen de Swazicultuur als iets positiefs gezien.

Een andere reden is de armoede in het land. Meer dan 60% van de bevolking leeft onder de armoedegrens. Eswatini is een van de armere landen van Afrika en een aanzienlijk deel van de rijkdom van het land is geconcentreerd rond de koninklijke familie. Voor sommige vrouwen en hun families kan het daarom aantrekkelijk zijn om de interesse van de koning te winnen. Zij zien een huwelijk met de koning als een mogelijke

manier om aan de armoede te ontsnappen. De andere vrouwen die de koning al heeft, worden daarbij voor lief genomen.

Voor deze vrouwen en hun families kan de Umhlanga dus meer betekenen dan alleen een traditionele ceremonie. Het kan ook worden gezien als een mogelijke kans op een beter leven, meer financiële zekerheid en een hogere sociale status.

Gemiddelde huizen in Eswatini. Bron:

betterplaces.nl

Conclusie

Hoewel dit ritueel op het eerste gezicht misschien niet bijzonder diepgaand lijkt wanneer je naar de geschiedenis kijkt, stond mijn mond wel even open toen mijn vader mij hierover vertelde. Het is iets wat wij, zeker als westerlingen, waarschijnlijk maar moeilijk volledig kunnen begrijpen. Een jaarlijks ritueel, de Umchwasho, dat oorspronkelijk begon als een Swazi-gebruik, groeide uiteindelijk uit tot het meer commerciële Umhlanga, dat tegenwoordig ook een huwelijkscomponent heeft.

Voor de vrouwen is het een bijzondere tijd van het jaar om hun cultuur en vrouwelijkheid te vieren, maar tegelijkertijd kan het voor sommigen ook een kans zijn om hun omstandigheden te ontvluchten en uiteindelijk een van de vrouwen van de koning van Eswatini te worden. Het is ergens bizar, maar tegelijkertijd ontzettend interessant dat dit soort rituelen in Eswatini nog altijd plaatsvinden. Het kan soms bijna voelen

alsof de tijd hier heeft stilgestaan. Dat gevoel had ik ook bij het artikel over Papoea-Nieuw-Guinea van een aantal weken geleden: opnieuw een plek waar oude culturele gebruiken ondanks de invloed van kolonisatie nog altijd een belangrijke rol spelen.

Het blijft bijzonder om te zien dat tradities die voor ons zo ver van de moderne westerse samenleving afstaan, nog altijd onderdeel zijn van het dagelijks leven. En zo kan het dus gebeuren dat de koning van Eswatini volgens een eeuwenoude traditie ieder jaar opnieuw een vrouw kan trouwen.

Ben je nieuwsgierig geworden na het lezen van dit artikel of wil je meer van dit soort unieke verhalen lezen? Neem dan een kijkje bij mijn andere artikelen op de site: www.achterdewereldkaart.com.

